Ympäristovaliokunnalle

BirdLife Suomen vastauksia täydentäviin kysymyksiin asiassa E 11/2025 vp

- **Mitkä ovat tehokkaimmat tavat vähentää valkoposkihanhien viljelyvahinkoja?**

Hanhien ohjaaminen ruokailemaan pelloille, joilla niiden annetaan ruokailla (hanhipellot). Tämä vaatii sen, että hanhipeltoja on riittävästi, hanhipelloilla on hanhien suosimaa ravintoa (nurmea), ja hanhipellot sijoittuvat hanhien suosimille kohteille ja niillä vähähäiriöisille paikoille. Luontaisen häiriön (mm. pedot, kuten merikotkat) vuoksi hanhipeltoja tulee olla suhteellisen lähekkäin, jotta tietyn hanhipellon ollessa turvaton, hanhilla on vaihtoehtoisia sallittuja ruokailupaikkoja. Jos hanhien yksilömäärät ovat paikallisesti suuria, tarvitaan suhteellisen paljon hanhipeltoalaa, jotta ravintoa riittää. Valkoposkihanhiaika on keväällä verraten lyhyt, ja hanhipelloilta saadaan myöhemmin kasvukaudella vielä satoa, vaikka hanhet söisivät ensimmäisen nurmisadon.

Hanhipeltojen toimiminen eli vahinkojen määrän pienentäminen muilla alueen viljelyksillä vaatii hanhien karkottamista niiltä pelloilta, joilla ruokailu aiheuttaa taloudellisia vahinkoja. Erilaisia karkotuskäytäntöjä on varsin paljon, ja osa toimii paremmin kuin toiset. Parhaiten toimivat aktiiviset tavat eli tavat, joissa ihminen karkottaa hanhet.

Tässä häiriön ja häiriöttömän tilanteen kokonaisuudessa hanhet oppivat hanhipellot turvallisiksi ja hakeutuvat niille. Todennäköisesti hanhipeltojen toimivuus paranee, kun samat pellot ovat vuodesta toiseen hanhipeltoina – ja yksilöt palaavat samoille pelloille seuraavana vuonna.

Valkoposkihanhien on joka tapauksessa ruokailtava, jotta ne voivat jatkaa muuttoa ja pesiä. Karkottaminen ilman sallittuja sopivia ruokailupaikkoja johtaa sen vuoksi laajempiin vahinkoihin.

- **Minkä suuruinen valkoposkihanhien kannan tulisi olla, jotta viljelyvahinkoja ei synny merkittävästi ?**

Kysymykseen on mahdoton vastata. Taloudellisten vahinkojen suuren määrän taustalla on hanhien esiintymisen keskittyminen keväisin pienelle alueelle Itä-Suomeen, missä peltoalaa on varsin vähän. Esimerkiksi Hollannissa talvehtii (noin 5 kk) arviolta 3-4 miljoonaa hanhea ja siitä huolimatta maan on vahva maataloustuottaja.

- **Mitä aiotaan tehdä, että saadaan tutkimuksellista lisätietoa kuoliaaksiampumisen hyödyistä ja kustannustehokkudesta sekä äänenvaimentimien käytön eduista keväällä? Onko oikein, että paukkupatruunakarkotus on syksyllä muu tyydyttävä ratkaisu? Voiko kansallisella lainsäädännöllä määritellä asiaa toisin?**

Karkottamisessa on keskeistä saada linnut pelotettua ja laukauksen äänen on todettu olevan tehokas pelottaja. Pidämme hyvin epätodennäköisenä, että äänenvaimentimen avulla ampuminen tuottaisi halutun tuloksen, koska silloin keskeisintä pelottavaa elementtiä eli laukauksen ääntä ei ole ollenkaan. Mielestämme ei kannata käyttää resursseja tämän asian tutkimiseen.

BirdLife suomen puolesta

Teemu Lehtiniemi, suojelu- ja tutkimusjohtaja